Nro 2.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyżſzego Rządu Nayiaśnieyſzego CESARZA Imperatora Całey Roſsyi.

z Wilna VS. 7 Stycznia 1800 w Sobotę

z Petersburga VS. 27 Grudnia.

Otrzymali rangę Generał Majorow: Półkownik Woyſka Dońſkiego Kuszeinikow; Collegium woiennego Konſiliarz Werigin. Regimentu muszkietyerow Chotuńcowa Podpółkownik Winter zoſtał Półkownikiem. Regimentu grenadyerow Emme Major Łochow Podpółkownikiem. Artilleryi Generał Major Reżwoy naznaczony Jnspektorem artilleryi w Jnflantſkiey diwizyi. Oddalony dawniey od ſłużby Generał Lieutenant Lwow otrzymał dimiſsyą.

Dla ran w teraźnieyszym roku odnieſionych w bitwie z nieprzyiacielem uwalnia ſię od ſłużby Czarnomorſkiey flotty batalionu Brimmera Major Kikin z gażą zupełną i mundurem. Majorowie zoſtaią Podpółkownikami: regimentu muszkietyerow Chotuńcowa Xiążę Chowańſki; muszkietyerow Berga Budberg. Uwalniaią ſię od ſłużby: woyſka Czarnomorſkiego woyſkowy Esauła Podpółkownik Gulik z rangą Półkownika i penſyą gaży zupełney; tegoż woyſka Podpółkownik Grigorewſki.

Nowo zbudowanym Okrętom w S. Petersburgſkiey Admiralicyi nadane imiona: od 100 armat, Gabriel. od 80 armat Rafał; od 76 armat Uriiłom; od 74 armat Sealefiłom; w Nikolajewie: od 100 armat Jagudiłom; od 74 armat Seorachiiłom. Na mieysce zmarłego Aktualnego Stanu Konſiliarza Zeidelera Sekretarzem Orderu S. Andrzeja naznaczony Sekretarz Orderu S. Alexandra Newſkiego Aktualny ſtanu Konſiliarz Condoid; mieyſce zaś oſtatniego zaſtąpi Sekretarz Orderu S. Anny Kolleſki Konſiliarz Zerwe; tego nakoniec obowiązki pełnić zacznie Stanu Konsiliarz Smirnow.

z Wiednia 31 Grudnia z Gazety Hamburgſkiey.

Liſty Weneckie ſtatecznie donoſzą, że Kardynał Archetti ma za ſobą bardzo wiele głosow na Conclave; ieżeli nie naſtąpi odmiana, w krótce wiadomość odbierzemy o zakończoney elekcyi. To zaś wiedzieć trzeba, że teraz w Wenecyi nie zachowuie ſię porządek, iaki dawniey przy wybraniu głowy Kościoła Katolickiego w Rzymie był zachowany; gdzie wydatek przechodził pospolicie 200 tyſięcy ſzkudow; dziś koszt cały przyioł na ſiebie Cesarz Jmć.

Uſtały iuż zupełnie pogłoſki o bliſkim pokoiu; coraz ieſt większe podobieńſtwo, że nową Kampanią mieć będziemy. Przygotowania do niey niezmierne; werbunki po wszyſtkich Prowincyach Monarchii Auſtryackiey bardzo wielkie, podatki podwyższone; codziennie przez naszą ſtolicę przechodzą piesze i konne regimenta, bataliony rezerwy dotąd nietknięte, któremi maią bydź pomnożone armia Szwabſka i Włoſka; tak dalece iż Arcy Xiążę Karol i Generał Melas mieć będą w roku naſtępuiącym woyſka licznieysze, niż mieli przy zagaieniu kampanii tegoroczney.

Rada Nadworna Cesarſka wydała ſurowy reſkrypt przeciwko Stanom Xięſtwa Wurtembergſkiego; przyznaiąc ſłuszność pretensyi panuiącego Xiążęcia, Cesarz Jmć grozi pomienionemu Krajowi exekucyą woyſkową, ieżeli roſkazom zwierzchności obywatele poſłusznemi bydź nie zechcą; te zaś iak wiadomo, ściągaią ſię naybardziey do nakazanego ku obronie od Naiazdow nieprzyiacielſkich pospolitego ruſzenia, które przyszło do ſkutku bardzo pomyślnie w rozmaitych Prowincyach bliższych pożaru woiennego.

z Londinu 17 Grudnia z Gazety Courier du Bas Rhin.

Cała Oppozycya na bliſko naſtępuiących obradach Parlamentowych gotuie ſię powſtać przeciwko pierwszemu Miniſtrowi; wyiowszy Reprezentantow Fox i Erskine, ktorzy oświadczyli ſię uroczyście, że iuż nigdy nic przeciw rzadowym czynnościom mówić nie maią. Oprócz wyprawy Hollenderſkiey, która nie zakończyła ſię tak pomyślnie iak zaczętą była, nie widziemy żeby Oppozy-

cya, przy naywiękfzey nawet ufilności, przygani ć mogła Miniftrom naszym.

Dziś pifma Londyńfkie donofzą o propozycyach do pokoiu przez rząd Francuzki podanych Dworowi Wiedeńfkiemu za pośrzedniftwem Pofła Hifzpańfkiego. Czas rzetelność tey pogłofki okaże. Uczony Mallet du Pan twierdzi, że przybycie Konsula Buonaparte w Paryżu nie było fpodziewane; gdyby zoftał w Egipcie, Sieyes miał iednak do fkutku przywodzić rewolucyą dawno ułożoną, przy pomocy Generałow niektórych; wyznać trzeba że Moreau lub kto inny nie wykonałby iego proiektow z tak wielką łatwością.

Subskripcya dla wdów i Sierot żołnierzy poległych na Hollenderfkiey wyprawie, nie wynofi dotąd nad 12 tyfięcy FS; przypominamy sobie że dary obywatelfkie dla tychże ludzi po zwycięztwach Admirałow Howe, S. Vincent, Duncan, i Nelson bez porównania większe były. Z drugiey ftrony mi-fta Londyn, Manchefter, Birmingham, Briftol, Liverpol, dla uboższych współziomkow, w teraznieyszey roku porze opatruią dostateczne wyżywienie; publiczne garkuchnie tym końcem założone pod nazwifkiem Rumford od imienia Hrabiego de Rumford, który dobroczynnością niepospolitą zasłużył na wielką sławę, iak niegdy Kawaler Howard. Miasta Edimburg i Dublin poszły za chwalebnym przykładem.

Admiralicya dawnym zwyczaiem ogłosiła w pismach publicznych ftan morfkiey potęgi narodu nafzego. Mamy dziś w flużbie: Okrętow liniowych 112, od 50 armat 18, 200 fregat. 300 mnieyszych ftatkow. Do tak ogromney liczby 630 zbroynych okrętow nie należą 33 liniowe ftraż utrzymuiące w portach; kilkadziefiąt na warftatach, iako też wiele fregat, korwet, &c.

Podobnym sposobem Feld Marszałek Xiąże d' York podał do wiadomości powszechney liczbę regimentow lądowey armii; ma W. Britannia 41 regiment kawaleryi 183. regularney piechoty; Milicyi licząc razem Jrlandzką, 31 iazdy, 195 pieszych; woyfk regularnych połowa ftoi w ofadach; dokładnieysza byłaby wiedomość, gdybyśmy do niey przyłączoną mieli liczbę żołnierza w każdym z 450 regimentow naszych.

Hrabia d' Artois opuścił Londin nie wiadomo dla iakiey przyczyny i na iak długo. Od Lorda Nelson niewątpliwa ieft wiadomość, że fzturmem Valettę dobywać poftanowił, przekonawfzy fię z długiego doświadczenia, o niepodobieńftwie wzięcia głodem; ponieważ przy naywiększey baczności nieprzyiacielfkie okręta korzyftaiąc z wiatrow, mgły, nawałności, nocy, częftokroć bez przeszkody żywność i ammunicye garnizonowi doftarczaią.

Trudno zgadnąć przyczynę poftępku Generała S. Clair w Minorce kommenderuiącego; nie chciał, iakeśmy donieśli, udzielić Admirałowi 3 tyfięcy żołnierza, maiąc 8; między temi znayduią fię 2 regimenta szwaycarfkie które przed podbiciem wyspy garnizon w Port Mahon fkładały. Słychać że Admirał Perrée ma wkrótce wyniść z Toulonu na czele dość liczney efkadry, zamiarem iego będzie dać odfiecz ściśnionemu w Malcie Generałowi Vaubois.

Rząd nasz ogłofił umowę zawartą w Paryżu między Generałem Knox i Kommissarzem konsulow Lambert, w 11 artykułach, potwierdzoną przez Miniftrow, woiennego Berthier, morfkiego Bourd..., przepisuie fię w niey fposob zamiany ieńcow, i ufkutecznienie kapitulacyi zawartey w Alkmaar. Admirał Mitchel wyieżdza do Jndyi Zachodniey, gdzie z Lordem Seymour wspólnie ftrzedz będą bespieczeńftwa osad naszych i nieprzyiacielfkie podbiiać.

Lordowi Grenville prezentowano przed kilko dniami dwóch Francuzow zbiegłych z Oyczyzny; chodzi pogłofka, że ieden z nich ieft Ex-direktor Moulins. Ważnieysza nierównie ieft wiadomość że Generał Knox, i Kapitan Swinburne bawiący w Paryżu, pierwszy przez Miniftra Berthier, drugi przez małżonkę Konsula Buonaparte pytani byli, ieśliby Minifterium Angielfkie do pokoiu fkłonić fię nie chciało; przydaią niektórzy, że niedawno przybyły Poseł Prufki Jacobi ma zlecenie negocyacyą zaczynać.

Z Jamaiki donoszą, że Toufsaint miafto Mole, a w nim Generała Rigaud zabrał; ażeby Panem był całey wyspy S. Domingo, trzeba mu ieszcze Cayes dobyć. Rząd nasz uwiadomiony, że nieprzyiaciel pod pozorem woyny zaczętey z Szuanami, bardzo liczne woyfka zprowadził do Breftu, nie tylko w Jrlandyi, ale też po Angielfkich brzegach mieć kazał zupełną gotowość na wszelkie przypadki; mianowicie iednak niespokoyną dotąd Jrlandyą opatrzyć zalecono.

Generałowi Aberkromby powracaiącemu do Szkocyi po zakończoney wyprawie Hollenderfkiey, magiftrat Edimburgfki publiczne fkładał dziękczynienie. W oftatniey rosprawie z Francuzami pod Caftricum, zoftał ciężko raniony Margrabia Huntley. Temu Xiąże de Galles przefłał znaczny upominek napisawszy te tylko słowa. Syn Króla Angielfkiego przyiacielowi swoiemu synowy Xiążęcia de Gordon. Jeden z wyżfzych Officyerow armii który pod Xiążęciem d' York flużył, ma wkrótce wydać bardzo dokładne opisanie kampanii Batawfkiey.

z Paryża 24 Grudnia z Gazety Hamburgfkiey.

Już więc mamy tak długo oczekiwaną Radę ftanu; podzielona będzie na Departamenta: wnętrzny, fkarbowy, woienny, morfki, prawodawczy: w każdym Prezydent od pierwszego Konsula wyznaczony

na 6 mieſięcy, według woli iego dłużey prezydować może, i pensyą 35 tyſięcy liwrow odbierze; Konſiliarzom po 25 tyſięcy na rąk wyznaczono. Słychać że nie wſzyſcy ieszcze Konſiliarze ſą wybrani; ogłoszonych iuż imiona kładniemy, i Departamenta do których należą.

W Departamencie wnętrznym Prezyduię Roederer, Konſiliarze Regnaud, Benezech, Chaptal chymik W morſkim Admirał Gantheaume Prezydent, Konſiliarze, Rhedon, Champigny, Fleurieu; w ſkarbowym prezyduie Cretet, zaſiadaią Devaines, Tarbé, Jollivet, Regnier, Fourcroy Chymik. W woiennym Generał Brune prezydent, Konſiliarze Petiet, Gaſsendi, Dejean. W Prawodawczym nakoniec Departamencie Boulay prezyduie, zaſiadaią Emmery, Moreau, Berlier, Real.

Niektórzy z wyrażonych 23 Konſiliarzow dawno ſą znaiomi. Nie wspominaiąc uczonych mężow: Roederer, Chaptal, Fourcroy, Generała Brune i Dejean, Admirała Gantheaume, Benezech był Miniſtrem ſprawiedliwości; Rhedon Officyerem walecznym, Devaines Przyiacielem ſkarbowego Miniſtra Turgot; Tarbé Miniſtrem ſkarbowym, Petiet woiennym; Moreau wydał dzieła hiſtoriczne i polityczne; Boulay był iawnym nieprzyiacielem Jakobinow.

Roederer, Cretet, Regnier zaſiadać mieli w Senacie, lecz ſię wymówili, chcąc bydź użytecznieyszemi kraiowi, i dla niego więcey w Radzie ſtanu pracować, Liſta Senatorow iuż ieſt dokończona; za kilka dni podana będzie do wiadomości powszechney Wierzytelne liſty Generała Beurnonville posłować w Berlinie maiącego sam tylko Buonaparte podpisał. Generał en chef Moreau bardzo spiesznie dziś wyiechał do armii Szwaycarſkiey.

Konsulowie odebrawszy iuż podobno rapporta z wielu Departamentow okolicznych o przyięciu nowych uſtaw przez większą część narodu, przeſłali odezwę do kommiſsyi prawodawczych, w którey przekładaią potrzebę, ażeby rząd niedawno poſtanowiony zaczynał ſwoie czynności. Zgodzili ſię na to prawodawcy; więc d. 25 konſtitucya uroczyscie ma bydź ogłoſzona; Senat zaſiądzie w Luxembourgu, prawodawcy w pałacu dziſieyszym Rady 500. Tribunat w pałacu Orleans, konsulowie w Thuilleries.

W krotce potym, i to iuż podobno będzie oſtatnia odezwa konsulow do kommisſyi prawodawczych, czytano prośbę, ażeby rząd mógł przywołać do kraiu Obywatelow na deportacyą ſkazanych; ſilnie ten wnioſek popierał Lucian Buonaparte, i żądane pozwolenie otrzymał; mogą więc Konsulowie położyć koniec wygnaniu Carnota, Barthelemy, i wielu innych; o Generale Pichegru mówią, że albo nigdy, albo przynaymniey nie razem z drugiemi Oyczyznę oglądać będzie.

Do tego wyroku ſtało ſię powodem pamięci godne pismo Miniſtra policyi Fouche. Odrodne, powiada Konsulom, i zawzięte dzieci, przeciw Oyczyznie powſtaiąc, ciężkie i iak ſię zdawało nie zgoione rany iey zadały. Maią dziś nadzieię dobrzy obywatele, że wszyſtko dobrze ſię ſkończy. W rewolucyi popełniło ſię wiele zbrodni, niektóre zaſłużoną karę odniosły; lecz to boleśnieysza, iżeśmy popełnili nieſprawiedliwości bardzo wiele. Szczęśliwi pokrzywdzeni, którzy dotąd w życiu zoſtaiąc, mogą ieszcze nadgrodę odebrać za zniewagę.

Pisało ſię wiele wyrokow bez zaſtanowienia i ſądu; potępialiśmy niewinnych, mówić im na własną obronę nie daiąc. Grzech to ieſt przeciwko Oyczyznie i prawu. Niektórzy z potępionych opinią ledwie zgrzeſzyli, lecz błąd polityczny niepowinien znosić rzeczywiſtey zasługi. i pracy na dobro powſzechne łożoney. Przypadkiem r. 1797 i w naſtępuiące lata góruiąca fakcya w narodzie naszym nie na śmierć lecz na deportacyą obywatelow ſkazywać zaczęła; wiele między temi ieſt imion świetnych. Poſtanowiliście Konsulowie błąd poprzednikow naprawić; od tego zacznijcie. Niech dzień przyięcia Konſtitucyi nowey będzie dniem łaſki, czyli raczey ſprawiedliwości; a ieśli potrzebne ſą oſtre na tych przepisy którzy przeciw Oyczyznie broń podnieśli, łagodne i macierzyńſkie dla tych napiszcie, którzy iey wierni, w opiniach politycznych nie zgadzali ſię z drugiemi.

Chodzi teraz po ręku pismo: latarnia Diogenesa. Ten w całym Paryżu przypatruiąc ſię wszyſtkim obywatelom w południe, szuka człowieka. Cóżeś uczynił pyta ſię iednego; pracowałem 20 Sierpnia 31 Maia 14 Lipca; nie człowiek lecz burzyciel ieſteś. A ty . . pracowałem około napiſania trzech konſtitucyi; nie maſz zdrowego rozumu . . . Powiedziałem więcey ſtamów w zgromadzeniu prawodawczym; ſzczebiotliwyś . . Podobałem ſię wſzyſtkim ſtronom dwoiącym narod; obłudnik z ciebie wielki . . . Ja zaś ulegałem przemocy; więc byłeś dzieckiem.

Ja zawoła inny, ciągle milczałem; to rzecz osobliwa w tym kraiu... Ja przyłożyłem ſię do uſtanowienia 5 tyſięcy praw nowych, wſtaiąc tylko lub ſiadaiąc, na znak odrzucenia lub przyięcia; bo nie miałeś co mówić... Piłem 200 razy zdrowie wolności i równości; więc piiakiem byłeś.. Płakałem nad klęſkami Oyczyſtemi; nie czyniąc nic więcey nad to pokazałeś ſię Kobietą. Przeklinałem Robertspierra, złorzeczyłem Barraſsowi; niewolnikiem ich byłeś.

Ja rozſtrzelałem wielu współziomkow o których powiadano że nie ſprzyiaią oyczyznie; zbóyca ieſteś... Pisałem bardzo wie

le o wolności; więc byłeś Retorem... Piſałem ślicznie o moralności; ſam iey nie maiąc, więc hipokryta z ciebie... Chciałem ogłoſić RPtę w niebespieczeńſtwie; zamyślałeś o zburzeniu wnętrznym;.. Grałem rolę Brutusa, Grachusa, Anacharſisa; byłeś zaiſte wielkim ſtrefniſiem. Donoſiłem o wielu taiemnych ſpiſkach; byłeś więc donoſicielem.. Urągałem nieprzyiaciołom; boś człowiek podły... Zwyciężyłem ich; toż ſamo uczynił proſty żołnierz; tobie zaś namiętności poſkromić należało.

Ze mała ieſt nadzieia bliſkiego pokoiu, pokazuie nowo wydane od Konsulow rozrządzenie Miniſtrowi woiennemu. Gdy Generał Buonaparte wychodził na wyprawę do Egiptu, zabrał z ſobą 14 półbrigad infanteryi; 7 regimentow konnych, 4 kompanie artilleryi; tych wszyſtkich Korpusow cząſtka we Francyi zoſtała, co ſię depot nazywa; niektórzy Officyerowie i żołnierze z Alexandryi na okrętach powròcili w rozmaitym czaſie. Teraz wszyſtkie dopełnić kazano, tak ażeby 14 półbrigad &c w zupełnym było komplecie, nie maiąc względu żadnego na lud w Egipcie pozoſtały; tych żonom i Dzieciom Konsulowie ze ſkarbu pensyą wypłacać zalecili; podobnym ſpoſobem policya dziś zatrudniać ſię poczyna opatrzeniem ubogich i żebrakow, których liczba ieſt nadzwyczaynie wielka.

Szuanowie do Fleche wkroczyli; krzywdzą naybardziey nabywaiących dobra narodowe; co o nich rozumieć trzeba, nie wiemy; to pewna że konferencye w Conde dotąd trwaią; wnoſzą niektórzy, że pokoy domowy w zachodnich Departamentach kiedyżkolwiek, iednym lub drugim ſpoſobem zakwitnie. Jakoż Roialiſtowie pozwalaią do domow powracać ludziom do obozu ſwoiego mocą zprowadzonym. Jeden z Officyerow Republikanſkich przeſłał naſtępuiący rapport o Szuanach.

z Rennes, powiada, do Generała Hedouville wezwany, mil 16 iechałem bespiecznie pod ſtrażą Szuanow, widziałem ich ſtanowiſka; dobrze i ludzko naszych przyimuią. O pokoiu nic pewnego; mówią że ich ieſt 150 tyſięcy; lecz temu nie wierzę; karność u nich mała, niedoſtatek broni, armat nie wiele; dezercya z obuſtron równa. Szuanowie dość maią żywności; żołdu prawie żadnego. Rząd niebaczny dobrowolnie im wzmocnić ſię pozwolił na zgubę Oyczyzny.

Cała armia dzieli ſię na 5 diwizyi. Naywyższy Kommendant Frotte; widziałem go w ouance; ieſt to człowiek wzroſtu pięknego, lat ma naywięcey 30. Prevalay kommenderuie w Maine, części Anjou i Bretańnii. Bourmont w Touraine i okolicach; Chatillon w Bretańnii wyższey; Georges w Morbihan; ten niegdy do ſtanu trzeciem zwanego należał, mąż ſilny, powszechnie kochany. Dautichamp na koniec na lewym brzegu Loire w Vendei.

Dla Konsulow, Tribunow, Senatorow, Prawodawcow, Miniſtrow, Konſiliarzow ſtanu, i innych RPtey urzędnikow przepisane ieſt noſzenie ſukni ceremonialney z aksamitu i innych materyi iedwabnych; Buonaparte albowiem poſtanowił koniecznie dzwignąć z upadku ſtraſzliwego ſławne manufaktury Liońſkie, wyrokiem Jakobinow i Roberspierra zniszczone w r. 1793, na ukaranie rokoszu przeciwko tyranom podnieſionego.

Od armii naszych nie ma żednego rapportu. Stan Włoſkiey nie mógł bydź opłakańſzy; Generał Maſsena dał wielki dowod odwagi i do Oyczyzny przywiązania przyimuiąc kommendę tak trudną. Buonaparte pod czas uczty wspaniałey dla dawnego prac swoich towarzysza zgotowaney, pił zdrowie powtórnego wkroczenia do Mediolanu: które nie będzie zaiſte łatwe, ponieważ Auſtryacy ſą dziś Panami wſzyſtkich twierdz i wąwozow drogę zatrudniaiących.

O ſtanie zaś armii Włoſkiey napiſał ieden z Officyerow: Wkraczaiąc do Piemontu pod Championnetem przed trzema mieſiącami ſpodziewaliśmy ſię zapędzić nieprzyiacioł pod Veronę; lecz zwycięztwo Francuzom sprzyiać przeſtało; Wódz nowy nie ziścił powziętych o sobie nadziei. Wyznać iednak trzeba, że rząd od Generała był wińnieyszym; głód, niedoſtatek odzienia, koni, armat, ammunicyi, wozow, broni nakoniec i innych potrzeb odebrał żołnierzowi odwagę, do dezercyi przymuſił, mieszkańcow zaś Włoſkich uczynił nieprzyiaciołami naszemi.

Zboża nam niedoſtarczono; Direktoryat wywozu zabronił; mundurow przyſłano 6 tyſięcy, kapoty żadney, 30 tyſięcy koszul, 12 tyſięcy par trzewikow, dla armii, która 65 tyſięcy zbroynego ludu liczyła, oprocz wielkich garnizonow po fortecach. Konia do transportow, szpitalow obozowych żadnego; lekarſtw żadnych, żołdu przez całe 3 mieſiące ogułem million 7 tyſięcy liwrow; woyſko zaś 100 tyſięcy na dzień potrzebowało.

Nie było nigdy w obozie koni pod artilleryą: dział ledwie mieliśmy 20; zamiaſt 15 millionow, 3 tylko miliony ładunkow nam przyſłano. Co żołnierz wycierpiał w 8 mieſięczney kampanii, opisać niepodobno, mianowicie w ieſienną porę, w śniegach, zimnie, bez odzienia, ognia, chleba, i napoiu: konie do iednego wſzyſtkie zgineły; Officyerowie do iednego wſzyscy pieſzo dziś ſłużą; wydarliśmy niechętnie wszyſtko ubogim góralom; gdy iuż brać czego nie było, żołnierz ſtracił cierpliwość i uciekł.

Reszta w Dodatku.

2.

DODATEK

DO

KURYERA LITEWSKIEGO

z *Wilna VS.* 7. Stycznia 1800 w Sobotę.

Dokończenie z Paryża.

Armia *Szwaycarſka* nie ieſt w tak opłakanym ſtanie. Po oddaleniu ſię Maſseny Lecourbe do Zurich przybywſzy rozłożył onę iak naſtępuie: Diwizya Monchoisy ludu 6,500 w Lausanne; Mortier od 7 tyſięcy w Mols; Loison od 4 tyſięcy w S. Gall. Gazan od 7,500 w Will; Lorge od 7 tyſięcy w Frauenfeld; Menars od 12,500 w Embrach; Soult i Chabran od 16,500 w Bazilei; *S*oller od 2 tyſięcy w Berne; Thurreau od 9 tyſięcy w Wintertur. Co wſzyſtko ogułem wynieſie 72.tyſięcy żołnierza; nielicząc kilku diwizyi, które nową armią Maſseny ſkładac będą; na których iednak mieyscu spodziewane są w Szwaycarach połki nowe.

Sprawdziło ſię, o czym dawniey pisano, że nowa konſtitucya ſtraci bardzo wielu ſtrońnikow, gdy wſzyſtkie urzędy rozdane będę. Już albowiem niektórzy głośno zaczynaią narzekać, *że* nie ma w narodzie wolności prawdziwey, że Buonaparte Cromvellem zoſtał, albo przynaymniey Juliuszem Cezarem, Sieyes żadnym sposobem zezwolić nie chciał, ażeby mu narod wdzięczności swoiey dawał publiczne dowody; zgodził ſię iednak, i nakoniec uſtąpił życzeniu Generała Buonaparte.

z Hagi 27 Grudnia z Gazety Courier du Bas Rhin.

Wyrokiem rady woyſkowey ieden z kapitanow flotty Anglikom poddaney w Sierpniu na śmierć osądzony i rozſtrzelany zoſtał. Rząd Barawſki *S*zefowi Sztabu woyſka Francuzkiego Roſtollant naznaczył penſyi mieſięczney 500 złotych Hollenderſkich; dla 12 tyſięcy żołnierzy, którym do Renu czyli też do armii Włoſkiey pod Generałem Vandamme iść kazano, daliśmy mundury nowe, na dowod wdzięczności za męſtwo w obronie naszey okazane. Że Generał Brune dziś ſtanu Konſiliarz w Paryżu, do nas niepowróci, wielu ſię cieſzy Batawow. Na przełożenie Mocarſtw poſtronnych, popobne dana będzie amneſtya powſzechna wſzyſtkim ſtrońnikom Domu Orange, areſztowanym od kilku tygodni.

z Frankfortu 20 Grudnia z Gazety Hamburgſkiey.

Chociaż zimno niepoſpolite przeſzkadza Auſtryakom i Francuzom po nieprzyiacielſku dokazywać, iednak bez względu na nie w okolicach Kehl i Manheimu codzienne gonitwy bywaią. Ren i Men zamarzły. *Hrabia* Starray woyſko swoie poſtawił na kantonach. Ceſarz Jmć kommenderuiącego w Manheymie Xiążęcia Hohenlohe ozdobić raczył orderem Maryi Tereſſy.

z Lausanne 19 Grudnia z Gazety Frankfortſkiey.

Dwa dni temu, przez miaſto nasze przechodzić ſpiesznie zaczeły woyſka Francuzkie, od Armii Szwaycarſkiey i nad Reńſkiey do Włoch. Dnia wczorayszego 25 połbrigadę letkiey piechoty ciągnącą widzieliśmy; ieszcze 20 tyſięcy ſtarego żołnierza póydzie; Maſsena wybrał na uformowanie armii ſwoiey połki, których waleczność znał naylepiey z własnego doświadczenia.

z Zurich 21 Grudnia z Gazety Frankfortſkiey.

Generał Lecourbe od dni kilku zatrudnia ſię oglądaniem armii Francuzkiey, od Colmar i Pontarlier przez Sargans do Conſtancyi rozciągnioney: Wschodnie Cantony Szwaycarſkie iuż znaczną ulgę poczuły przez uſtąpienie z nich żołnierza; inaczey albowiem z głodu obywatelom umierać trzeba było. W zgromadzeniu prawodawczym w mieście Berne nie ma iedności; chciano iuż ſkaſsować kommiſsyą, która nowe uſtawy ma przepisać kraiowi. Czekamy niecierpliwie przyiazdu Posła Francuzkiego Reinhard, który wszelką w rządzie naszym oboiętność i wątpliwość ma zakończyć.

z Donaueschingen 17 Grudnia z Gazety Hamburgskiey.

Główna kwatera Arcy Xiążęcia Karola dotąd u nas ſtoſtaie; woyſka dla nadzwyczaynych mrozow ſtanęły na leżach zimowych; mogą iednak w nagley przygodzie zgromadzić ſię bardzo prędko. Wnoſiemy że głod i wiela potrzeb niedoſtatek przynagli koniecznie Francuzow do Szwabii wkraczać; lecz Arcy Xiąże Karol uczynił wszelką gotowość na zniszczenie zamysłow Generała Moreau, ktory wkrótce ieſt w Zurich ſpodziewany.

Uwiadamiaią ſię Kredytorowie i Pretensorowie Ur: Pawła Grabowſkiego Ex Staroſty Sądowego *W*ołkowyſkiego, iż podług Dekretu Sądu Głów: i Ukazu Rządu Guberńſkiego Litt. R. 1799 Xbra 9 dnia założona ieſt utrata pretensyow na tych wszyſtkich, ktorzyby z niemi do odprawuiącey ſię dopiero Exdiwizyi w Dobrach Staroſty Grabowſkiego Koniuchach w Pttcie *W*ołkowyſkim położoych nie przychodzili, i onych na pomienioney Exdiwizyi nie dowodzili.

W Dobrach Glinciszkach w Powiecie *W*ileńſkim od Kapitulnego Miasta o pięć mil leżących, ſkradziony przez złodzieiow zoſtał ſkarbiec z d. 21 na 22 Xbra VS. w Zurnale kładnie ſię ſzkoda. Sukień ubioru Damſkiego z kosztownemi i różnemi garnirowaniami do par 30. 2. Chuſtek bogatych i ſztof do ſztuk 20. 3. Holenderszczyzna ſtołowa ubiorowa jako w ſztukach Płótna Partya bardzo liczna. 4. *W* Tąż Bielizna tkacka w ſkraianiu i w ſztukach, Płocienka rozmaite. 5. Materye iedne w ſztukach, drugie poſkraiane i iesz. czy drobnieyszych, iako to: Gościnne zapasowe Pościele, niemniey inne tym podobne. *W*artość w Regeſtrach zakomunikowanych z Policyi i Sądowi Ziemſkiemu niższemu dóydzie dwóch tyſięcy Czerwonych złotych. Czyni ſię te Uwiadomienie Powszechności. Iżby z powzięcia lica zareferowano było do Poczthamtu *W*ileńſkiego, albo do samych Aktorow JWW. Jeleńſkich Staroſtow Suchowickich do Elmiszek. Nie ubliży ſię doniesicielowi podług miary dyſtynkcyi wdzięczność i Regalizacya.

Magiſtrat Miaſta Guberńſkiego Wilna podaie do powſzechney wiadomości, że na doſtarczenie drew dla Wóyſka w ciągu 1800. Roku potrzebnych, przez publiczny Targ w Magiſtracie Wileńſkim czyniony, obowiązał ſię Zyd Jzrael Zawelowicz doſtawić Sążen trzy Arſzynowy drzewa piłowanego, którego każde polano długie trzy czwierci arſzyna bydź powinno, za złotych Polſkich piętnaście ſrebrem, ktoby więc życzył za mnieyſzą cenę, a niżeli złł: piętnaście przyſtawować drzewa; zechce ten obiawić chęć swoią na piśmie w ciągu tego tygodnia w Litewſkim Guberńſkim Rządzie lub w Magiſtracie z dowodami, pewność zawrzeć ſię maiącego kontraktu ręczaiącemi Datt: dnia trzeciego Januaryi 1800. Roku.